

Nu weten we dat de aantallen in het najaar weliswaar veel groter zijn dan in de zomer, maar dat de Jan van Gent zeker niet zeldzaam is gedurende het zomerhalfjaar. In de periode juni-augustus kan deze soort vrijwel dagelijks in kleine groepjes worden waargenomen. De kans daarop is weer het grootst bij westelijke winden, maar ook bij rustig weer en oostelijke wind verschijnen er regelmatig enkele vogels voor de kust, met name in augustus. Tot in mei worden vooral volwassen vogels gezien. Hierna verschijnen vogels die twee of drie jaar oud zijn. Dit is goed aan het verenkleed te zien.

Deze vogels hebben overwinterd langs de Noord Afrikaanse kust en in de Middellandse zee en trekken in het broedseizoen pas naar het noorden als de broedkolonies al volop zijn bezet. Ze zwerven in de Noordzee rond, afhankelijk van het voorkomen van visscholen.

De vierde en vijfdejaars vogels zoeken wel de kolonies op en doen reeds pogingen zich in en bij de kolonie een territorium te verwerven.

De aantallen die, in het najaar langs onze kust trekken, verschillen enorm van jaar tot jaar. Evenals bij de pijlstormvogels trekt een groot gedeelte van de Jan van Genten niet via de troebele zuidelijke Noordzee naar de Atlantische Oceaan, maar via de heldere, visrijke Schotse wateren. Stormen aan het einde van het broedseizoen kunnen echter veroorzaken, dat een groot deel van de bekende kolonie op de Bass Rock via de zuidelijke Noordzee en het Kanaal wegtrekt. Alleen in zulke jaren worden er bij Noordwijk soms enkele honderden Jan van Genten op een dag waargenomen.

Jelle van Dijk

Ondergrondse Koolmezen in Oegstgeest.

De nestgelegenheid van mezen komt vaak wat in gedrang. De natuurlijke broodplaatsen, holten in bomen, zijn schaars. Er wordt dan ook dankbaar gebruik gemaakt van de door de mens aangeboden broedholten in de vorm van nestkasten. Ook horen we wel eens van vreemde broedplaatsen zoals brievenbussen of pompen.

Gisteren liep ik op een doodlopend, stil weggetje in Oegstgeest, dat naar een aantal sportvelden leidt. Een oudere man stond gebukt en aandachtig naar de grond te kijken. Toen ik dichterbij kwam, liep de man verder. Bij de plaats aangekomen waar de man zo aandachtig had staan kijken, keek ik, in de hoop te zien wat hij ook zag. Maar er was voor mij niets bijzonders te zien. Op de terugweg zag ik echter op een andere plaats een Koolmees onder de grond verdwijnen en na korte tijd weer tevoorschijn komen. Terwijl ik stil bleef staan, kwam er alweer een mees die in de grond verdween. Nu begreep ik dat daar een nest jongen moest zijn, dat werd gevoerd.

Wat was het geval? Om de bomen die langs de straat staan, zijn ventilatie-tegels aangebracht. Onder die tegels bevindt zich een staande kunststof buis. Toen ik door één van de vijf gaten in de tegel keek, zag ik de gele snaveltjes van de mezenjongen, in het nest.

De andere dag was er een sportdag van alle basisscholen uit Oegstgeest en dat beloofde een geweldige drukte te worden. Nieuwsgierig hoe het met de mezen zou gaan, ben ik er even wezen kijken. Bij de ventilatietegel waren geen obstakels en de mezen waren dan ook ijverig aan het voeren.

Tot mijn grote verrassing vlogen plm. 20 meter verderop ook Koolmezen af en aan om daar in een ventilatietegel te verdwijnen en wel tussen de fietsen door die erop geparkeerd waren.

Pas nu ging mij een licht op, waarom die man zo stond te turen gisteren. Want ook op de plaats waar de man stond streek nu een mees op de stoeprand neer.

Maar doordat ik vlakbij stond te kijken, durfde deze mees misschien niet naar "beneden" en vloog weg. Als echter op deze plaats ook een nest onder de ventilatietegel zit, zijn er op een afstand van ca. 50 meter drie ondergrondse nesten. Wel een wonderlijke aanpassing!

M.Koning
Barentszstraat 64
Lisse.

Eind vorig jaar overleed Johan Moerkerk, de nestor van onze Vereniging. Hij bezat veel boeken over de natuur en speciaal over vogels. Een groot deel hiervan heeft hij aan onze Vereniging vermaakt. Deze boeken hebben inmiddels een plaats gevonden in de Bibliotheek van het Jan Verwey Natuurcentrum. Tussen één van deze boeken vond ik een stukje over Vlieland, door Johan geschreven. Misschien met de bedoeling het eens te laten plaatsen in de Strandloper. Het is er niet van gekomen, maar het lijkt me goed dit alsnog te doen. Ter herinnering aan de vele uren dat we met hem op het dijkje zaten.

Willem Baalbergen

NAAR VOGELS KIJKEN OP VLIELAND

In Harlingen aangekomen, op doorreis naar Vlieland, hongerig en flauw na een rit van 4½ uur in de bus, wordt er eerst wat gegeten in het restaurant Neptunus. Je hebt daar op de haven en - wat verder weg - op de Waddenzee achter de dijk. Met helder weer zie je aan de horizon vaag de eilanden Vlieland en Terschelling liggen.

In de haven is vaak iets leuks te zien, zeker in september. Troepjes Zwarte Sterns in allerlei stadia van zomer- naar winterkleed. Meestal zijn er veel Visdieven en soms een enkele Dwergstern. Eén keer zelfs een Kleine Jager. Waar deze zo opeens vandaan kwam, heb ik niet gezien, maar plotseling zag ik zijn donkere verschijning in het kijkerbeeld. De jager verdween ook weer direct, met een hele meute Kokmeeuwen achter zich aan. Zo iets gaat razendsnel.

De tocht van 2 uur varen over de Waddenzee naar Vlieland, is elk jaar weer een belevenis. De twee uur zijn veel te snel om, dus een snelboot naar Vlieland hoeft voor mij niet.

Op de lange strekdam van Harlingen zijn veel fouragerende Zilver- en Mantelmeeuwen, vooral met laag water. Maar ook Scholeksters en Steenlopers scharrelen graag hun kostje op tussen de bazaltblokken.

Rechts passeren we het eilandje Griend. Vooral in het voorjaar zie je er dan veel Grote Sterns, zich laag over het water voortreppend. Vaak met een visje in de bek weer terug naar Griend. Ook zie je de Grote Sterns wel vissend in het kielzog van de boot.

Een paar jaar geleden was de boot altijd omringd door een wolk van meeuwen. Maar nu het voeren vanaf de boot niet meer is toegestaan, is dit veel minder geworden. Dit verbod is wel begrijpelijk. De bemanning had steeds een flinke klus om de boot weer toonbaar te maken en meeuwenkak is hardnekkig spul.

Dichter bij Vlieland zie je steeds meer Eidereenden. Vooral op en om de zandplaat de Richel zie je er soms honderden. De Aalscholvers die er vaak tussen staan, lijken uit de verte net rechtop gezette flessen.

De aankomst van de boot op Vlieland geeft altijd veel drukte van laden en lossen. Elk pond suiker en elke fles melk die je op Vlieland koopt, moet eerst per boot worden aangevoerd.